

**30.01** |

NIEDZIELA, GODZ. 18.00, SALA GŁÓWNA

# Dresdner Philharmonie & Marek Janowski

**Marek Janowski** – dyrygent  
**Marc-André Hamelin** – fortepian  
Dresdner Philharmonie

## Program

**Max Reger** (1873–1916)

Koncert fortepianowy *f*-moll op. 114 [42']

- I. *Allegro moderato*
- II. *Lento con gran espressione*
- III. *Allegretto con spirito*

**Ludwig van Beethoven** (1770–1827)

VI Symfonia *F*-dur "Pastoralna" op. 68 [40']

- I. *Obudzenie się pogodnych uczuć po przybyciu na wieś. Allegro ma non troppo*
- II. *Scena nad strumieniem. Andante molto mosso*
- III. *Wesoła zabawa wieśniaków. Allegro*
- IV. *Burza. Allegro*
- V. *Pieśń pastuska – radosne i dziękczynne uczucia po burzy. Allegretto*



Marc-André Hamelin, fot. Sim Canetty Clarke

**K**oncert orkiestry Dresdner Philharmonie będzie spotkaniem ze sztuką wykonawczą dwóch wybitnych artystów. Kanadyjski pianista Marc-André Hamelin zaprezentuje intrygujący, mało znany *Koncert fortepianowy f-moll* Maxa Regeera, zaś w drugiej części wieczoru zabrzmie *VI Symfonia „Pastoralna”* Ludwiga van Beethovena, jeden z najpopularniejszych utworów tego kompozytora. Koncert poprowadzi wybitny niemiecki dyrygent, urodzony w 1939 roku w Warszawie Marek Janowski, pełniący obecnie funkcję głównego dyrygenta Dresdner Philharmonie. Artysta ten piastował wcześniej wiele eksponowanych stanowisk. Był m.in. szefem Orchestre Philharmonique de Radio France (1989–2000), Orchestre Philharmonique de Monte-Carlo (2000–2006), Orchestre de la Suisse Romande (2005–2012) czy Rundfunk-Sinfonieorchester Berlin (2002–2015). Jego dorobek nagraniowy jest bardzo obszerny i obejmuje m.in. szczególnie cenione przez krytyków interpretacje dzieł Richarda Wagnera i Antona Brucknera.

Max Reger działał na przełomie XIX i XX wieku. Był kompozytorem, pianistą, organistą, dyrygentem i pedagogiem związanym z konserwatorium w Lipsku. Chociaż za życia uważano go za jednego z najwybitniejszych twórców swoich czasów, to po śmierci artysty jego kompozycje dość szybko wyszły z mody. Kompozytor ten miał także związki z Wrocławiem. W 1913 roku z okazji inauguracji organów w Hali Stulecia napisał *Introdukcję, passacaglię i fugę* op. 127, którą we wrześniu tego roku wykonał znakomity wirtuoz tego instrumentu, Karl Straube. Reger był eklektykiem pełnymi garściami czerpiącym z dorobku poprzedników – Bacha, Beethovena czy Brahmsa. Tworzył przeważnie dzieła muzyki absolutnej, a z programowości jako środka wyrazu korzystał bardzo rzadko. Często sięgał w swojej twórczości po formę fugi i z tego względu uważano go za niekwestionowanego mistrza polifonii. Za genialnego kompozytora uchodził w oczach samego Arnolda Schönberga, jednego z liderów dwudziestowiecznej awangardy muzycznej. Do najbardziej znanych kompozycji Regeera należy monumentalny, wirtuozowski *Koncert fortepianowy f-moll*, napisany w 1910 roku dla pianistki Friedy Kwast-Hodapp. Kompozytor już w 1906 roku obiecał jej napisanie tego dzieła, ale o obietnicy przypomniał sobie dopiero, kiedy usłyszał artystkę w maju 1910 roku podczas festiwalu muzycznego w Dortmundzie, gdzie wykonywała jego *Wariacje i fugę na temat Bacha* op. 81. Jej interpretacja zachwycała Regeera, a praca nad nowym utworem postępowwała błyskawicznie i po dwóch miesiącach, 22 lipca tego roku, koncert był gotowy. Prawykonanie odbyło się 15 grudnia w Lipsku z udziałem Kwast-Hodapp i Gewandhausorchester, którą poprowadził znakomity dyrygent Arthur Nikisch. Dzieło składa się z trzech części. Pierwszą jest dramatyczne i heroiczne *Allegro moderato*, druga to surowe, a nawet ascetyczne *Largo con gran espressione*, zaś finał to utrzymane w szybkim tempie *Allegretto con spirito*. Mimo że koncert Regeera nigdy nie zyskał wielkiej popularności, to bez wątpienia jest dziełem zasługującym na uwagę. Warto go wysłuchać także dlatego, że podczas koncertu partię solową wykona

jeden z najbardziej cenionych pianistów naszych czasów. Kanadyjczyk Marc-André Hamelin jest artystą cenionym nie tylko ze względu na fenomenalne zdolności techniczne, ale także ze względu na otwartość przejawiającą się w wykonywaniu dzieł zapomnianych i rzadko prezentowanych. Hamelin już jedenaście razy nominowany był do nagrody Grammy, a jego dorobek fonograficzny obejmuje albumy poświęcone muzyce od klasycyzmu do współczesności. Artysta interesuje się także muzyką polską – w 2003 roku ukazał się nagrany przez niego album z kompletem mazurków Karola Szymanowskiego.

W drugiej części wieczoru artyści zaprezentują *VI Symfonię F-dur „Pastoralną”* Ludwiga van Beethovena. Dzieło to powstało w latach 1802–1808. Usłyszymy tu śpiew ptaków (słowika – flet, przepiórki – obój i kukułki – klarnet), szemrzący strumień, odgłosy wiejskiej zabawy z imitacją gry na dudach, a także gwałtowną burzę, po której następuje przejaśnienie, symbolizowane przez radosne tańce pasterzy. Dzieło powstało podczas pobytów kompozytora w Heiligenstadt (obecnie dzielnica Wiednia) i Baden, a sielskie otoczenie miało duży wpływ na jego pogodny charakter. Każda z części symfonii ma swój programowy tytuł, określający, co przedstawia muzyka. Sam Beethoven jednak odżegnywał się od tego, jakoby jego kompozycja była przejawem malarstwa dźwiękowego. Uważał on bowiem, że „Pastoralna” jest przede wszystkim wyrazem uczuć. Jakiś czas temu jeden z badaczy dzieł tego kompozytora zwrócił uwagę, że symfonia ta jest zaskakująco podobna do kompozycji innego niemieckiego twórcy: *Le Portrait musical de la Nature ou Grande Symphonie* z 1784 roku autorstwa Justina Heinricha Knechta. Nie tylko budowa obu utworów jest podobna (składają się z pięciu części, co było nietypowe, bo zazwyczaj pisano wówczas symfonie czteroczęściowe), znajdziemy tu także te same elementy dźwiękonaśladowcze co u Beethovena (śpiew ptaków, szum strumienia, burza, stylizacja gry pasterzy na dudach). Pikanterii sprawie dodaje fakt, że dzieło Knechta tytułowane było zwyczajowo... Pastoralsymphonie!

Oskar Łapeta

---

Organizator:

NFM – instytucja kultury miasta Wrocławia współprowadzona przez:

